

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Communi Martyrum. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

Diximus etiam *Señ. 5. cap. 7. num. 4. pag. 74.* Antiphonas significare charitatem, quæ refulsit in Apostolis super alios, vt meritò abundare debeat Antiphonis eorum Officium, & nouis. *Charitas Christi urget nos,* aiebat Paulus aliorum nomine. In Natiuitate S. Ioannis Baptistæ idem fieri non nego; imò & inde fieri puto, quia missus à Deo, id est Apostolus, ipse quoque fuit Christo carne propinquior & mente. In Festo quoque plurimorum Martyrum idem fit; quia *maiozem charitatem nemo habet, quàm,* &c. & vbi plures coluntur Martyres simul, multiplicata charitas per Antiphonas plures indicari debet. quod anticipatè monuimus hoc loco, ne idem repetamus infra.

6 Lectiones pro Euangelistis in primo Nocturno addidit Pius V. congruentissimas; reliquæ erant in vsu. Sed Lectiones 3. Nocturni cum Euangelio de missione binorum Discipulorum in duobus Festis leguntur, Marci nimirum & Lucæ; qui quasi bini scriptores mittuntur ad messem.

7 Tempore Paschali æquum erat, vt Apostolis, qui virtute magna reddebant testimonium Iesu Christi, daretur Officium lætitiæ plenum; quibus & promiserat Christus gaudium plenum. Durandus indicat mutationem hanc Officij *libro 7. cap. 45.* Pius V. diuisit Hymnum in duas partes, ita vt altera in Laudibus cantari queat cum varietate: ordinauit meliùs Responsoria, restituto primo, quod reiectum fuerat, citatum à Durando *suprà.* De vna Antiphona cum tribus Psalmis, vide *Señ. 5. cap. 7. num. 5. pag. 74.*

De Communi Martyrum.

CAP. II.

Martyrum Festa antiquissima sunt, Clemente teste *lib. 8. Apostol. Constit. cap. 39.* & vidisti in *Sectione præcedenti.*

2. Alij sunt Martyres Pontifices, alij non Pontifices; & vtrisque datur Officium commune, excepta Oratione, & Lectionibus primi Nocturni, *A Mileto:* quæ leguntur tantùm in Festo Martyris Pontificis, cui congruit ea narratio de Paulo recedente ab ouibus. Itaque in Festo Mart. non Pontificis leguntur aliæ, quæ habentur in Communi plurimorum Martyrum, *de Epist. ad Rom.*

3. Lectiones 2. & 3. Nocturni plures sunt in Communi positæ, tum ad varietatem, præsertim infra Octauas; tum ad proprietatem, quia in Missali diuersa Festa diuersa habent Euangelia.

4. Dices: Quid agendum, quando in Missa legitur Euangelium, cuius Homil. nulla habetur in Communi? quomodo concordabitur eo casu Officium cum Missa? Respōd. Legenda erit Homilia, quæ fortè in Proprio Sanctorum habetur; vt Homilia super Euangeliũ, *Nihil operium,* &c. quæ habetur in Festo S. Polycarpi. Quod si non habeatur in Breuiario, veluti super Euangelium, *Nolite arbitrari,* vel, *Qui vos audit, me audit,* & similia; recurre ad Octauarium Romanum, in quo habentur Homilia de quocumque Euangelio quod habetur in Missali: si Octauario careas, lege in Officio Homiliam Euangelij, quam habes in Communi; & in Missa deinde idem Euangelium leges, iuxta Rubricam quæ in Missali habetur post primam Missam

Z

de

de Communi vnus Martyris Pontificis; in qua conceditur vsus Euangeliorum quæ in eodem Communi assignata sunt, ita vt liberum sit legere in Missa quodcumque Euangelium, de eodem tamen Communi sumptum.

5 Responsorium proprium post nonam Lectionem positum pro Festo quinque sanctorum Martyrum Pontificum, *Domine prouenisti*; non est, vt putant aliqui, ad excellentiam; sed ad vitandum mendacium in eo Responso futuro, si in eorum Festis recitaretur, *Hic est verè martyr, qui sanguinem fudit*: cum ij perierint quidem, sed non effuso sanguine, vt ex eorundem historijs pater, Marcelli, Ioannis, Siluerij, Pontiani, & Martini. Consule Lectiones eorum in proprijs Festis. Adde ijs, ob eandem causam Festa nouem Lectionum S. Felicis in Pincis, & S. Melchiadis Papæ, vbi celebrantur. Hac eadem de causa voluissent aliqui in prædictis Festis mutari Versum in Hymno Vesperarum, *Fundensque pro te sanguinem*; sed Poëtis idem est ac fundens vitam, quæ est in sanguine.

6 Totum Officium de Communi vnus Martyris, quo nunc utimur, habetur in Breu. M. S. & 1550. Durandus indicat eadem Responsoria lib. 7. cap. 45. Pius V. reformauit Lectiones tantum.

7 Commune plurimorum Martyrum idem est, quod in antiquis Breu. M. S. & 1550. Pius V. decreuit primas Lectiones de Scriptura, mutauit alias in aptiores.

8 De fine Hymni, qui dicitur post Inuitatorium (etenim proprius finis est) diximus, numquam eum mutari, *Sectione 5. cap. 6. num. 13. pag. 73.*

9 Responsorium post nonam Lectionem pro fratribus Martyribus,

Hæc est vera fraternitas, non dicitur vniquam, nisi verè ij sint fratres secundum carnem. Quod si cum fratribus carnalibus celebrentur alij non fratres in eodem Festo, non dicitur: quod nota in Festo sanctorum Placidi & sociorum: quamuis enim in ijs duo fratres & soror simul obierint, aliorum non fratrum causa illud omittitur. Neque dicas, in Breuiario non adnotatum fuisse dictum Responsorium in Festo sanctorum Placidi & sociorum; quia vnicam Lectionem habent, quasi illud positum fuisset, si duas, vt in Festo sanctorum Gerasij & Protasij, Primi & Feliciani: nam in Festis SS. Faustini & Iouitæ, Marci & Marcelliani, quæ vnicam Lectionem habent, ante eandem notatum est idem Responsorium, *Hæc est vera fraternitas*, in editione Breuiarij Vaticana 1608. præcedentibus editionibus emendatiore.

Obiecerunt aliqui, quod in Missa sanctorum Nerei, & Achillei, Domitillæ atque Pancratij dicitur post Epistolam, *Hæc est vera fraternitas*; & tamen certum est, eos omnes non esse fratres secundum carnem. At non valet illatio à Missali ad Breuiarium: & prætereà Missa illa erat antiquitas de duobus fratribus Nereo & Achilleo; Pancratius habebat Missam propriam; Domitilla addita est à Clemente VIII. qui recognouit corrigenda, non mutauit congruentia, & quæ rationi potiori conlona forent. Potissimum verò fit eo die Festum de Sanctis fratribus, vt ex Euangelio & eiusdem Homilia constat.

Dices adhuc: Symphorosa mater est, & cum filijs habet hoc idem Responsorium. At Festum hoc in rigore est tantummodò filiorum, & fratrum, qui die 18. Iulij obierunt; mater autem

tem pridie, vt patet apertè in Lectione tertia illius Festi.

10 Inter vtrumque Commune vnus & plurium Martyrum rectè collocatum est aliud Commune Martyrum tempore Paschali, vt esset Commune vtriusque: ratio verò, cur Martyribus Officium Paschale tribuatur, à S. Ambrosio affertur in *Sermone qui in eodem Officio legitur: Dignum est, & congruum, &c.*

11 Pius V. nihil mutauit, nisi primas Lectiones & secundas sancti Ambrosij, & S. Cypriani; addiditque Homiliam ad aliud Euangelium Paschale, *Ego sum vitis, vos palmites*, pro varietate Euangeliorum in Missa legendorum, vt Officium deinde concordet cum Missa.

12 Hymnus, *Rex gloriose Martyrum*, dicitur etiam in Vesperis, omisso illo, *Sanctorum meritis inelyta gaudia* (qui alioquin non discordaret à gaudijs Paschalibus;) tum, vt cantari possit cantu Hymnorum Paschalium; tum, vt possit mutari finis Hymni more Paschali. quod est peculiare in Officio Martyrum, non autem Confessorum, in quo dicitur *Iste confessor*, metri diuersi, ob rationem à S. Ambrosio allatam supra num. 10.

13 De Antiphona vna & tribus Psalmis in vnoquoque Nocturno, diximus *Secl. 5. cap. 7. num. 5. pag. 74.*

14 Quæ desunt in Cõmuni Paschali sumi debent ex Communi extratempus Paschale, ait Rubrica; sed intellige, quoad Lectiones tantum primi Nocturni: nam in secundo non bene conueniunt aliæ, quæ leguntur extra tempus Paschale; nisi infra Octauam, ad varietatem, vt dicitur in Octauario Romano *infra Octau. Martyrum temporis Paschalis post quartam diem.*

De Communi Confessorum.

CAP. III.

1 Commune Confessorum Pontificum est idem quod in Breu. M. S. & 1550. paucis exceptis: nam Pius V. legi iussit de Scriptura in 1. Noctur. addiditque alias ad calcem pro Octaua, vel ad varietatem in Festis; è quibus primæ illæ, *Laudemus viros gloriosos*, deseruire possunt in Officio plurium Confessorum simul, si alicubi occurrant.

2 Pro Summis Pontificibus Confessoribus vnica est differentia ab alijs in Antiphona ad *Magnificat* in secundis Vesperis, qua vnum in Cathedra sancti Petri, in qua sederunt successores eiusdem: *Dum esset Summus Pontifex, &c.*

3 Pro Doctõribus extat Antiphona propria in vtriusque Vesperis ad *Magnificat*, *O Doctor optime*; quæ habetur in Breu. M. S. & 1550. Pius V. addidit Lect. 1. Noct. & 2. mutauit Lectiones 3. vt pro Homilia sancti Hieronymi legatur ea quæ est sancti Augustini. Clemens VIII. adiecit Octauum Responsorium, *In medio Ecclesia, &c.*

4 Commune Confessorum non Pontificum est idem vt in antiquis Breu. mutauit Pius V. Lect. 1. Noct. vt essent de Scriptura, & secundi Noct. in magè proprias, ex Io. Chrysof. alias adiecit de more, ad varietatem in Festis, vel pro Octaua. Oratio *Adesto* habetur in Sacramentario Gregoriano.

5 Quando fit Festum plurium Confessorum, siue Pontificum siue non Pontificum, datur facultas mutandi verba tum in Oratione, tum in Sermonibus, vt sonent numerum pluralem;